

Obraz české kartografie za poslední desetiletí

Soutěž Mapa roku, pořádaná Kartografickou společností ČR, oslavila letos deset let existence. Zeptali jsme se proto Víta Voženílka, který je po celých 10 let předsedou hodnotící komise, jak vnímá vývoj soutěže a české kartografie obecně.

„S nadsázkou by se dalo říci, že jednou někdo řekl „bude mapa roku“ – a Mapa roku byla. Takových myšlenek je ale vždy spousta a průběžný kámen je v tom, aby někdo myšlenku realizoval. Ovšem první, kdo vyřkl myšlenku na uspořádání takovéto kartografické soutěže, byl Petr Skála,“ zavzpomínal na zrod soutěže Vít Voženílek. Pro média se už pak vždy opakovalo jen formální stanovisko „Inspirovaly nás soutěže jako Znamka roku, Kniha roku, Sportovec roku či Atlet roku. Naším cílem je dosáhnout toho, aby se alespoň při vyhlášení výsledků soutěže výrobci map sešli a aby zde navázali kontakty“.

Těžké začátky

Ze začátku soutěž nikdo neznal. „Museli jsme ji představit těm nejvýznamnějším subjektům a museli jsme je také požádat a přesvědčit, aby nějaké produkty poslali a tím nám pomohli soutěž vybudovat,“ vzpomíná Vít Voženílek. V prvních třech ročnících měla soutěž pouze dvě kategorie a počet přihlášených produktů ve druhém ročníku byl po úspěšnějším prvním ročníku pouhých 14 titulů. „Po pěti až šesti letech se soutěž dostala do tak dobrého řádu a povědomí lidí, že dnes, po desátém ročníku, by se všichni divili, co se děje, kdyby nebyl automaticky vyhlášen další ročník,“ říká už s úsměvem na rtech předseda hodnotící komise. A k optimismu má důvod, vždyť počet hodnocených kartografických děl přesáhl v devátém ročníku soutěže magickou stovku a v tom letošním jubilejním desátém se vyšplhal až na úctyhodných 135 titulů. A zásluhu na tom, že se soutěž dostává do čím dál tím většího povědomí lidí nemá jen Kartografická společnost, jakožto hlavní organizátor, ale především firmy, které

chtějí svá kartografická díla prezentovat.

Nevyužíváme obrovský potenciál

Celý úspěch kartografické soutěže Mapa roku navíc jen odráží vzestup české kartografie. „Na otázku, jak se kartografie za posledních deset let kvalitativně změnila, není příliš těžké odpovědět. Posunuje se stále dopředu, k lepšímu se mění hlavně technologie zpracování a je zde velmi patrný nárůst digitálních technologií jako jsou animované mapy, mapové servery, mapové portály a podobně,“ hodnotí desetiletí veskrze kladně Vít Voženílek.

Samozřejmě však není důležité jen to, jak se změnila kartografie v České republice, ale zda se v něčem třeba odlišuje od zbytku světa. „To bych ani neřekl, možná snad jen v tom, že máme ohromný potenciál, který není zas tak dobře využíván. A to hovořím o oblasti tematické kartografie. Jinými slovy máme obrovská data, velkánské databanky, jako například ČHMÚ, lesácká data, ale pořád to drží v rukou nekartografové. A kdyby se ti nekartografové – lesáci, geologové, hydrologové a další spojili s kartografy, udělali by naprosto úžasné věci. Neumíme to zkrátka prodávat tak jako to umí třeba v Americe National Geographic,“ říká profesor Voženílek.

Posun jen k lepšímu

I přesto, že česká kartografie zřejmě nevyužívá všechny možnosti, které má, předseda hodnotící komise soutěže Mapa roku skeptický není a za posledních deset let vidí jen samá zlepšení. „Posun k lepšímu je osvojování si nejnovějších technologií a posun k lepšímu je také automatické zabezpečení života mapami. A to myslím hlavně veřejnost, zejména

Zleva: Vít Voženílek a plastická mapa; členové hodnotící komise – Ondřej Roubík, Petr Skála, Václav Čada, Lucie Friedmannová, Vít Voženílek, Jaromír Kaňok; momentka z předávání cen Mapa roku na pražském Výstavišti

skutečně tu laickou. Máme krásně pokryté území mapami turistickými, cykloturistickými, vodáckými, existují mapy rozhleden, outdoorové mapy, všechny potřebné věci pro volný čas. Trochu se také zlepšujeme v té úřednické kartografii, což je důležité. Chybí nám částečně vědecká kartografie, ale to je dáno malým počtem vědeckých týmů, které na projektech pracují. Zde je posun k lepšímu pomalý. Zatímco v té takzvané veřejné kartografii pro běžného turistu se už v podstatě nemáme kam posouvat a jsme na špičce, tady máme rezervy,“ uzavírá hodnocení uplynulého desetiletí české kartografie Vít Voženílek.

Kartografie není jen o komerčních producentech map nebo o vědeckých týmech. V kontextu desetiletí musíme připomenout, nutnost vychovávat nástupce z řad studentů, aby česká kartografie měla odborníky i v budoucnu. Právě na to myslí také Kartografická společnost ČR – proto je v soutěži jedna kategorie vyhrazena studentským pracím. Letos se navíc podařil průlom, když v této kategorii poprvé vyhrál student Lukáš Pavelec se svou seminární prací z prvního ročníku studia na vysoké škole a stal se tak nejmladším držitelem ocenění Mapa roku. „U studentských prací hrají obrovskou roli lidé na školách. Letáček na nástěnce je málo – studenti si jej často vůbec nevšimnou, nejsou ničím motivováni, aby se do soutěže přihlásili. Pokud si ale vyučující, který přednáší kartografii, řekne, že vyšle ty nejlepší studenty, aby je posoudil někdo nestranný, a studenti pak sami uvidí, k čemu je vedeme, jestli obstojí a zda jejich snaha a studium má „hlavu a patu“, pak je to o něčem jiném. Toho chceme docílit – aby se i studenti mezi sebou porovnávali a soutěžili,“ konstatoval na závěr našeho povídání Vít Voženílek. ☒ — **Alena Vondráková**